

Asendusemadus – eetilised aspektid

Kadri Simm

praktilise filosoofia dotsent

TÜ filosoofia ja semiootika instituut

TÜ eetikakeskus

Asendusemadus on probleemne, sest:

- Deontoloogilised argumendid – see nähtus iseenesest on ebamoraalne
- Utilitaristlikud argumendid – selle tagajärjed on pigem halvad

Deontoloogilised vastuargumendid:

- Emaduse, traditsioonilise perekonna, suguluse jne dekonstrueerimine, seksuaalsuse ja reproduktsiooni lahutamine
- Asendusema instrumentaliseerimine
- Sotsiaaldarvinism
- Lapse enesekuvand

Utilitaristlikud vastuargumendid:

- Ühiskondlikud – vaesemate eksploateerimine, mugavusemadus, emalapse suhte kaubastamine (laps kui kaup)
- Psühholoogilised – traumeeriv asjaosalistele

Pooltargumendid I:

- Lapse perspektiiv – ainus võimalus eluks (D)
- Paljud utilitaristlikud vastuargumendid kõrvaldatavad kommertsiaalse asendusemaduse keelustamisega:
 - võimalik vältida/vähendada ekspluateerimist
 - kaubast saab kingitus?
 - altruismil põhinev teenus parema kvaliteediga?

Pooltargumendid II:

- Väga läbimõeldud otsus ning väga oodatud laps
- Meditsiiniliste riskide vältimine (lapsele ja ka tervishoiusüsteemile)
- Asendusemaduse protsess ühiskondlikult kontrollitud

Asendusemaduse teema puudutab suhteliselt väheseid inimesi, kuid teeb seda väga fundamentaalsel moel.